

Képzőművészet.

A szombathelyi kiállítás.

Szombathely város ünnepi hete alkalmából az ottani múzeumban művészettörténeti és kultúrtörténeti kiállítás nyílt meg, mely a vidéki kiállítások átlagos színvonalából messze kiemelkedett. Szombathely a műkincsekben gazdag Dunántúl egyik legnagyobb városa, falai közt s a környékbeli templomokban és kastélyokban sok oly holmi rejtegetett, mellyel érdemes megismerkedni. A kiállításon nem egy oly tárgy bukkant fel, melynek múzeumban lenne a helye.

A képek gazdag sorozatában egy gótikus képtábla volt legkorosabb, magyarországi mester alkotása 1450 körülről. A külföldi művek közül impozáns méreteivel Teniers, egy aranybarna színezésű, kiváló állapotban levő vászna tűnt ki; oly mesterek is előkerültek a féltve őrzött családi tulajdonból, mint Bazsano, Kupeczky, Munkácsi, Lotz Károly, Horace Vernet vagy Grimm Rudolf. A nagyobb képek sorát szépen egészítette ki a miniatűrök gazdag gyűjteménye, ilyféle alkotások főképp főúri tulajdonból kerültek elő s némelyiknek meglepő újdonsága azt bizonyítja, hogy e műfaj még ma is él, ha nem is virágzik már.

A szobrászati csoportban korbelleg első helyen ugyancsak magyar alkotás állott, a jáki apátsági templom Madonna-faszobra a XV. század végéről. Megemlíthető még egy Rozellinonak tulajdonított dombormű s néhány magyar templomi barokk faszobor, különösen a jáki temető-kápolna két elegáns figurája.

Az ötvösműveknek s egyéb iparművészeti tárgyaknak se szeri, se száma nem volt. A csornai prépost kiállította azt a népvándorláskori,

drágakövekkel kirakott arany diadémot, mely Magyarország e korbéli emlékeinek egyik legfontosabbika. Gótikus kelyhek, barokk világi ötvösművek, remekbekészült órák, ónkancsók, habán tálak, porcellánok és textiliák pompás sorozata kapta meg a szemlélőt. Külön teremben nyertek elhelyezést Batthyány—Strattman herceg körmendi várának hadtörténeti kincsei, melyek között a régi ágyúmodellek voltak a legérdekesebbek

A Nemzeti Munkahét kiállítása.

A Társadalmi Egyesületek Szövetsége a Nemzeti Munkahét alkalmából nagyméretű kiállítást rendezett a Múcsarnok valamennyi termében. A kiállítás a magyar tárgyat, magyaros motívumokat kívánta hangsúlyozni s a két termet felölelő retrospektív részből indult ki, mely a tizenkilencedik század művészetének népi-magyaros tárgyú emlékeiből mutatott be egy szép sorozatot. Noha e képek nagy része a Szépművészeti Múzeumból került ki, sok közülük megérdemelte a bemutatást, mert helyszüke miatt a raktárakban pihen. Így első sorban Munkácsi Mihály «Poros út» című képe, mely rohanó parasztszekeret ábrázol s egyike a mester legmerészebb színterminációinak. Barabás Miklóstól Rippl-Rónai Józsefíg valamennyi jelentős mesterünk képviselve volt, jelölül annak, hogy a nemzeti tárgykör — amelytől, hangsúlyozzuk, a nemzeti művészet fogalma egyáltalán nem függ — mindannyiunkat szép alkotásokra ihlette meg. A kiállítás modern része korántsem volt hasonló színvonalú, ha néhány érdekes alkotás ki is emelkedett az átlagos színvonalból, mint

Aba-Novák Vilmos vászna, vagy Jeges Ernő érdekes kísérlete, Bakócz Tamás bevonulása Rómába, ez az óriási és harsogó színekben tobzódó modern történelmi kompozíció.

Beczközi Bíró Henrik gyűjteménye.

Az Ernst Múzeum évadnyitó kiállítása nem a megszokott képet mutatja, érdekes és hasznos kísérletképpen egy magyarországi magángyűjtemény került a maga teljességében a közönség elé. Beczkői Bíró Henrik, a kiváló műbarát mutatta be kerekén százötven vászomból álló gyűjteményét. Valamennyi magyar kép,

mely Barabás Miklóstól Bernáth Aurélig, ha nem is főművekben, de jókvalitású alkotásokban mutatja be festészetünk százéves legújabb fejezetét. Ennek az útnak olyan állomásai vannak, mint Ferenczy Károly aktos kompozíciója, Rippl-Rónai József öt képe, Szőnyi István újabb műveinek értékes és változatos sorozata. A gyűjteményt érdemes volt kiállítani, nemcsak értékei kedvéért, hanem azért is, mert talán megmozgatja lelkiismeretét azoknak a módosabbaknak, kiknek a művészet eltartása erkölcsi kötelessége s felhívja a figyelmet a műgyűjtés kultúrafenntartó szerepére. *Genthon István.*

Ingyen «Napkelet»

Folyóiratunk jutalmazni óhajtja azt az állhatatos kitartást, amellyel előfizetőink a *«Napkelet»* mellett nemcsak állanak, de újabb híveket is igyekeznek toborozni a keresztény nemzeti irodalom e nagymultú és harcos orgánumának. Kiadóhivatalunk ezért elhatározta, hogy mindazok, akik *öt új előfizetőt* szereznek a *«Napkelet»-nek*, *egy évig teljesen ingyen* kapják folyóiratunkat. Hisszük és reméljük, hogy ez az ösztönzés a *«Napkelet»* további, fokozott erősödéséhez fog vezetni és megkönnyíti nagy célkitűzésének megvalósítását a mai válságos nehéz időkben.

A NAPKELET minden közleményeért írója felel.
A szerkesztésért és kiadásért felelős: TORMAY CECILE.
Helyettes szerkesztő: NÉMETH ANTAL.

Stephaneum nyomda r. t. — A nyomdáért felelős: IFJ. KOHL FERENC.